Kobieta na rynku pracy

Sedlak & Sedlak

W związku z przypadającym w dniu 8 marca Dniem Kobiet postanowiliśmy przyjrzeć się zawodowej sytuacji pań w Polsce.

Mimo że pozycja kobiet na rynku pracy w Polsce stale się poprawia, to wciąż widoczne są pewne niedociągnięcia. Z jednej strony prawo gwarantuje im równouprawnienie i zakazuje dyskryminacji, niemniej jednak ich gorsza pozycja w sferze zatrudnienia jest faktem.

W niniejszej publikacji zaprezentowaliśmy najważniejsze informacje i wskaźniki pozwalające na ocenę „kobiecej strony" rynku pracy.

Życzymy przyjemnej lektury!

Kobieta na rynku pracy

Podstawowe wskaźniki rynku pracy dla kobiet i mężczyzn w III kwartale 2010 roku

	kobiety	mężczyźni	ogółem
stopa bezrobocia	10%	9%	9%
wskaźnik zatrudnienia	44%	59%	51%
współczynnik aktywności zawodowej	49%	65%	56%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie GUS BAEL

W 2010 roku stopa bezrobocia wśród kobiet wyniosła 10%. W przypadku mężczyzn wskaźnik ten był niższy.

Z kolei współczynnik aktywności zawodowej kobiet wyniósł 49%. Dla mężczyzn wskaźnik ten wynosi 65% co oznacza, że znacznie więcej mężczyzn jest aktywnych zawodowo.

Udział pracujących pań w ogólnej liczbie mieszkanek Polski wyniósł 44%. Ten tzw. wskaźnik zatrudnienia wśród panów okazał się również znacząco wyższy (59%).

Kobiety częściej pozostają bezrobotne i znacznie częściej wycofują się z życia zawodowego – sytuacja kobiet na rynku pracy jest więc gorsza niż mężczyzn.

Regulacje prawne związane z zakazem dyskryminacji

- zasada niedyskryminacji uznawana jest za zasadę prawną mniej więcej od połowy XX wieku. Współczesny porządek międzynarodowy w tej kwestii reguluje **Karta Narodów Zjednoczonych** z 1945 roku;

- gwarancje równouprawnienia kobiet i mężczyzn w Polsce zapisane są w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Kodeksie Pracy i Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

- Polska jako członek UE zobowiązana jest do przyjęcia unijnych dyrektyw zakazujących dyskryminacji. 1 stycznia 2011 r. weszła w życie ustawa antydyskryminacyjna. Nadal jednak nie mamy procedur pozwalających na stwierdzenie czy doszło do nierównego traktowania kobiet i mężczyzn na rynku pracy;

- wyjątkiem od zasady równouprawnienia pań i panów jest w Polsce zakaz zatrudniania kobiet przy pracach szczególnie uciążliwych dla ich zdrowia. Kobiety w Polsce nie mogą podejmować:
  - prac związanych z wysiłkiem fizycznym i transportem ciężarów oraz wymuszoną pozycją ciała,
  - prac w hałasie i drganiach,
  - prac pod ziemią, poniżej poziomu gruntu i na dużej wysokości.

Pierwsze kroki na rynku pracy

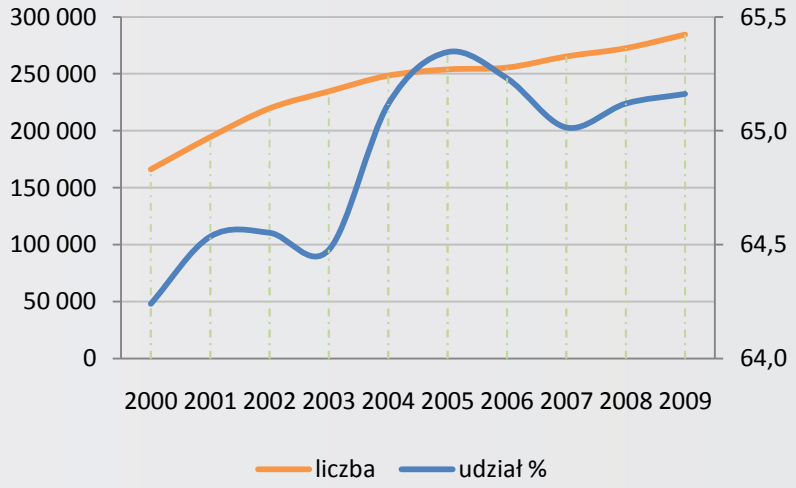
Uczelnie wyższe są wyraźnie sfeminizowane.

W 2009 roku 65% wszystkich absolwentów studiów licencjackich i magisterskich stanowiły kobiety.

W latach 2000-2009 liczba absolwentów uczelni wyższych płci żeńskiej wzrosła o 71%. O ile w 2000 roku na rynek pracy „wpłynęło" 166 tys. absolwentek, o tyle w 2009 roku było to już 284,5 tys. Wzrost liczby mężczyzn kończących studia wyższe był nieco niższy i wyniósł 65%.

Warto jednak zaznaczyć, że przewaga kobiet na uczelniach wyższych nie dotyczy wszystkich kierunków studiów. Największy udział procentowy pań odnotowują takie kierunki jak opieka społeczna (94%) oraz medycyna (82%). Kobiety stanowią ponad 70% absolwentów kierunków humanistycznych, pedagogicznych, biologicznych oraz związanych z dziennikarstwem.

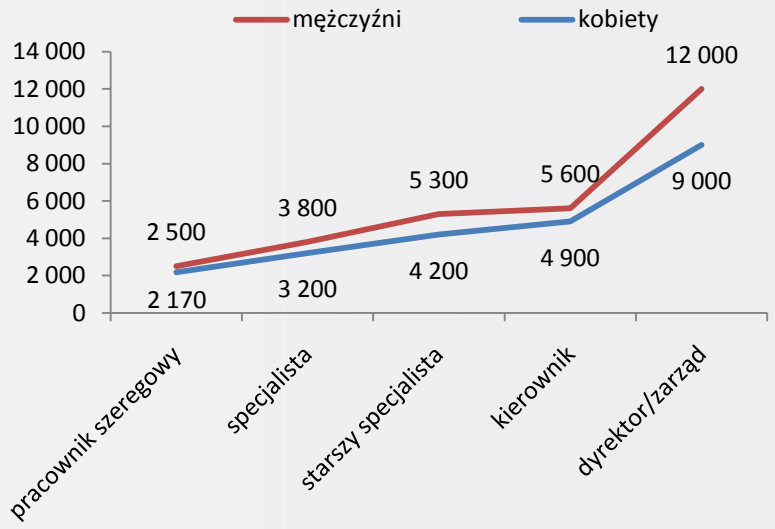
Kobiety, które ukończyły studia wyższe w latach 2000-2009 (liczba i procentowy udział w całkowitej liczbie absolwentów)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie GUS

Pełnia kariery

Wynagrodzenia całkowite osób o różnej płci na poszczególnych szczeblach zrządzania (brutto w PLN)

Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 2010, Sedlak & Sedlak

Jak wynika z **Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń,** w 2010 roku kobiety na wszystkich szczeblach zarządzania zarabiały mniej niż mężczyźni. Różnica sięgała od 330 PLN miesięcznie w przypadku pracowników szeregowych, do 3 000 PLN w przypadku stanowisk dyrektorskich.

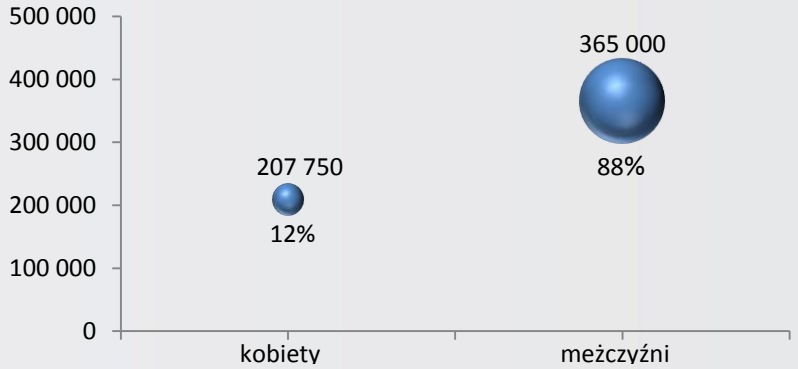
Na najwyższych stanowiskach kobiety zarabiają 75% tego, co mężczyźni.

Pełnia kariery

Jak wynika z raportu Sedlak & Sedlak, wśród 1 286 menedżerów zasiadających w 2009 roku w zarządach spółek giełdowych były tylko 152 kobiety (11,8%). Podobnie było w przypadku rad nadzorczych, gdzie udział kobiet oscylował w granicach 12%. Kobiet nie tylko było zdecydowanie mniej, ale również otrzymywały niższe wynagrodzenia. W przypadku zarządów różnica sięgała 160 000 PLN.

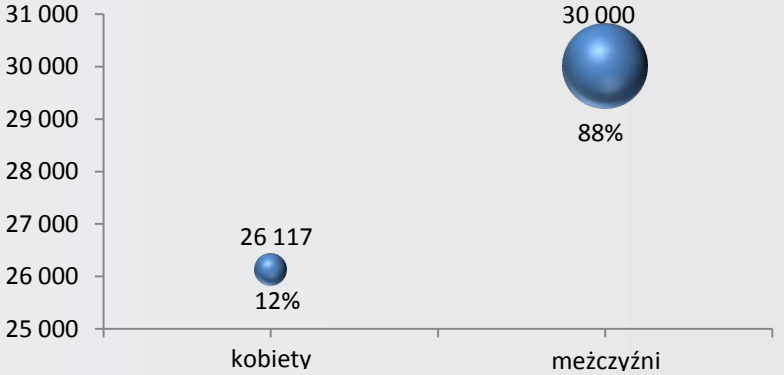
Tylko co 10 osoba zasiadająca w zarządzie spółki giełdowej jest kobietą.

Mediana wynagrodzenia całkowitego brutto oraz procentowy udział kobiet i mężczyzn w zarządach spółek giełdowych w 2009 roku

Raport o wynagrodzeniach członków zarządów spółek notowanych na GPW w 2009 roku, Sedlak & Sedlak

Mediana wynagrodzenia całkowitego brutto oraz procentowy udział kobiet i mężczyzn w radach nadzorczych spółek giełdowych w 2009 roku

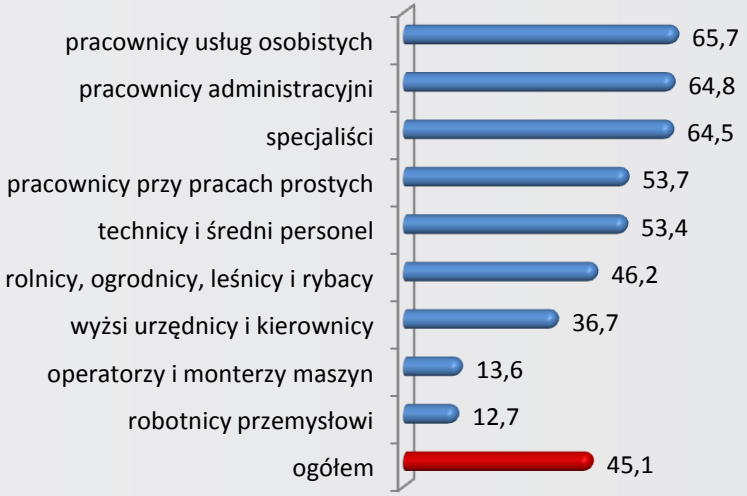
Raport o wynagrodzeniach członków zarządów spółek notowanych na GPW w 2009 roku, Sedlak & Sedlak

Pełnia kariery

W 2010 roku tylko jedna trzecia pracujących Polaków miała bezpośredniego przełożonego-kobietę – podaje Eurofound.

Jak wynika z danych Eurostatu panie stanowiły zaledwie 37% wszystkich menedżerów i wyższych urzędników w naszym kraju. Największa przewaga płci pięknej (ponad 60%) uwidoczniła się w trzech dużych grupach zawodowych: specjaliści, pracownicy administracyjno-biurowi, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.

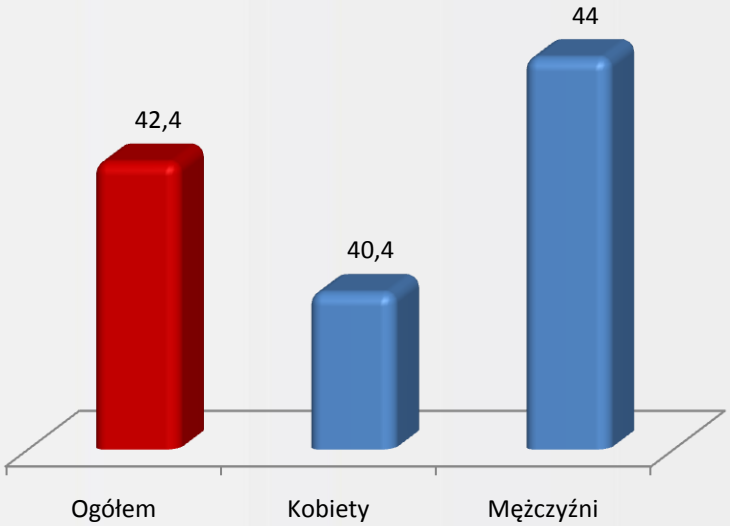
Udział kobiet w całkowitej liczbie pracujących w wybranych grupach zawodowych w III kwartale 2010 roku (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Eurostatu

Pełnia kariery

Przeciętny tygodniowy czas pracy (h) spędzony w pracy głównej w Polsce w III kwartale 2010 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Eurostat

Kobiety pracują krócej.

Przeciętny tygodniowy czas pracy spędzony w pracy głównej wyniósł 42,4h. Mężczyźni pracowali o niemal 4 godziny dłużej niż przedstawicielki płci pięknej.

11,2% zatrudnionych w naszym kraju kobiet pracuje w niepełnym wymiarze godzin – wynika z danych Eurostat z III kwartału 2010 roku. Odsetek wśród mężczyzn jest dwukrotnie niższy.

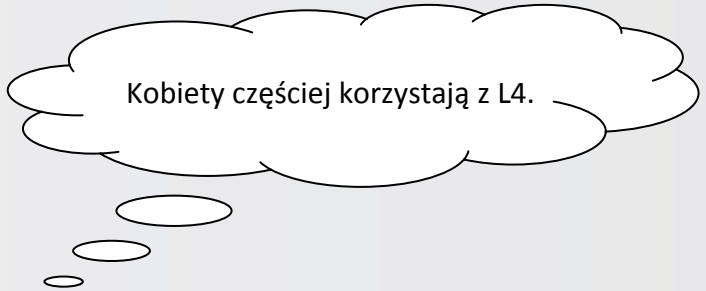
Do głównych przyczyn podejmowania pracy w niepełnym wymiarze godzin należy trudność w znalezieniu pełnoetatowej posady, opieka nad dziećmi lub osobami starszymi oraz kontynuacja nauki.

Pełnia kariery

Absencja z tytułu choroby własnej w 2009 roku

wiek ubezpieczonego	liczba dni absencji chorobowej w tys.		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM	**216 162**	**98 643**	**117 469**
19 lat i mniej	2 400	1 389	1 011
20-29	52 299	18 313	33 975
30-39	58 765	22 587	36 148
40-49	44 669	22 131	22 531
50-59	50 979	28 810	22 163
60 -64	5 723	4 460	1 262
65 lat i więcej	1 317	947	370

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie ZUS

W 2009 roku 54% dni absencji chorobowej dotyczyło płci pięknej. W przypadku grup wiekowych 20-29 lat oraz 30-39 lat było to odpowiednio 65% oraz 62% - wynika z danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

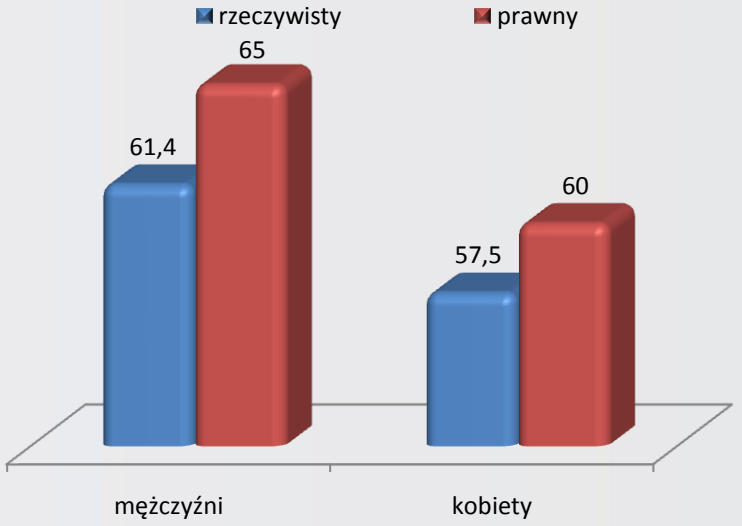
Emerytura tuż tuż

Kobiety szybciej przechodzą na emeryturę. Ustawowy wiek emerytalny kobiet to 60 lat, mężczyzn 65 lat. Jak podaje Eurostat, przeciętny wiek, w którym Polacy faktycznie przechodzą na emeryturę to w przypadku pań 57, w przypadku panów 61 lat.

Przeciętny wiek dla UE, w którym kobiety opuszczają rynek pracy to 60,8 lat. W przypadku mężczyzn to 62 lata.

Kobiety w porównaniu
z mężczyznami pracują krócej
średnio o 4 lata.

Wiek emerytalny kobiet i mężczyzn w Polsce

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Eurostat

Podsumowanie

- sytuacja kobiet na polskim rynku pracy z roku na rok jest coraz lepsza. Wiele jednak trzeba zmienić, chociażby wprowadzając w życie dyrektywy unijne;
- udział kobiet wśród absolwentów szkół wyższych ciągle rośnie. Kobiety wybierają głównie kierunki humanistyczne, pedagogiczne, biologiczne oraz związane z dziennikarstwem;
- istnieją wyraźne dysproporcje w zarobkach uzyskiwanych przez kobiety i mężczyzn;
- najbardziej sfeminizowane grupy zawodowe to specjaliści, pracownicy administracyjno-biurowi, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy;
- kobiety pracują w tygodniu przeciętnie o 4 h krócej od mężczyzn, co przekłada się na ogólne zarobki i przyszłą emeryturę;
- w Polsce obowiązuje ustawowo różny wiek emerytalny dla kobiet i dla mężczyzn: odpowiednio 60 i 65 lat. Choć niższy wiek emerytalny kobiet jest z założenia przywilejem, to w praktyce często związane jest to z niższymi świadczeniami.

Opracowane przez

rynekpracy.pl oraz wynagrodzenia.pl

tel. (12) 426 20 60

e-mail: redakcja@rynekpracy.pl